

The European Union's IPA 2007 programme
For Croatia

Opći priručnik za unutarnji nadzor zaštite na radu Aktivnost 2.4.

This project is funded by
The European Union

A project implemented by
AEI, Austria and RDA SP, Slovakia

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava

Opći priručnik za unutarnji nadzor zaštite na radu

Siječanj, 2012.

Ovaj je materijal pripremljen
u sklopu Europskog twining projekta

Cilj priručnika:

Ovaj je priručnik pripremljen i prihvaćen od strane Ministarstva rada i mirovinskog sustava kao stručna preporuka za obavljanje unutarnjeg nadzora zaštite na radu vezano za osnovne zahtjeve Zakona o zaštiti na radu.

Priručnik je namijenjen poslodavcima, ovlaštenim radnicima, povjerenicima osoba na radu, stručnjacima zaštite na radu te drugim osobama koje će obavljati ili sudjelovati u obavljanju unutarnjeg nadzora zaštite na radu kod poslodavca.

Priručnik je pripremljen u okviru twinning projekta EU HR/2007/IB/OT/01.

Izdalo:

© Ministarstvo rada i mirovinskog sustava 2012. godine

Ovaj je priručnik namijenjen za javnost i može se slobodno kopirati i distribuirati.

Grafička priprema:

Tisak:

ISBN:

Uvod

Sigurnost i zaštita zdravlja na radu predstavlja neizostavnu obvezu i odgovornost poslodavca, ovlaštenih radnika kao i svih rukovodećih struktura poslodavca. Ni jedan poslovni subjekt ne može biti uspješan ako se ne brine za osobe na radu, za njihovu sigurnost i zaštitu zdravlja na radu, odgovarajuću radnu sredinu i radne uvjete. Prevencija opasnosti ili štetnosti mora se temeljiti na sposobnosti poslovnog subjekta da se nosi s problematikom ZNR-a. Taj bi cilj trebao biti uključen u politiku svakog poduzeća ne samo radi sprječavanja ozljeda na radu te da bi se izbjegle sankcije zbog zapostavljanja zaštite na radu, nego ponajprije zato da osobe na radu budu na taj način motivirane za bolji rad te da budu sigurne u svojoj radnoj sredini.

Iz navedenog jasno proizlazi da je ZNR značajan čimbenik koji djeluje na konkurentnost poslovnog subjekta. Smisao ZNR-a je izbjegavati opasnosti ili štetnosti kojima su izložene osobe na radu. Stoga je prevencija osnova ZNR. Omogućuje da ne dolazi do odstupanja od naznačenih strateških ciljeva. Kontroliranjem stanja ZNR-a poslodavac utvrđuje kako se poštuju načela ZNR-a, ispunjavaju li se propisane mjere ZNR-a i da li je njihovo provođenje donijelo očekivane rezultate.

Predmetni je priručnik izrađen kao instrument za kontrolu stanja ZNR-a kod poslodavca. Pojednim dijelovima priručnika postupno se identificiraju i kontroliraju razna područja aktivnosti. Svaka problematika ima uvodno kratko objašnjenje i završava popisom kontrolnih pitanja na koja je potrebno potražiti odgovor, objektivno ih obraditi, a poslije vrednovati, što je osnova prevencije u ZNR-u.

Pojedina područja pokrivaju osnovne obveze poslodavca u sferi ZNR-a, te proizlaze iz okvirne direktive EU 89/391/EZ o uvođenju mjera za poboljšanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika, transponirane u zakon o zaštiti na radu.

Mjere prihvaćene na temelju unutarnjeg nadzora sigurno će pridonijeti ispunjavanju zahtjeve propisa zaštite na radu, jamčiti sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i stvarati povoljne radne uvjete s obzirom na sve aspekte rada.

Osnovni principi unutarnjeg nadzora

Visoku razinu sigurnosti i zaštite zdravlja osoba na radu, kao primarni cilj Zakona o zaštiti na radu moguće je postići samo ako su svi sudionici – poslodavci, ovlaštenih radnici, stručnjaci zaštite na radu, predstavnici osoba na radu i sve osobe na radu kao i nadležna državna tijela – uključeni, ulažu napore za učinkovito i ispravno provođenja propisa te ako međusobno surađuju.

Cilj je ovog priručnika pružati poslodavcima jednostavne upute za obavljanje unutarnjeg nadzora, koji će pomoći

- utvrditi razinu upravljanja i organiziranja zaštite na radu (ZNR),
- utvrditi trenutno stanja ZNR-a u poduzeću s obzirom na osnovne zahtjeve koje proizlaze iz zakona o zaštiti na radu, kao i iz Europske legislative (prije svega Direktive 89/391/EZ),
- otkriti konkretne nedostatke koji se u tom području javljaju i usmjeriti se na njih,
- redovito pratiti promjene i napretke na danom području.

Poboljšanje razine ZNR-a vodi:

- optimalizaciji radnih postupaka,
- sistematičnosti i konceptualnosti,
- uvođenju reda na mjestima rada,
- smanjivanju broja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti,
- povećanju motivacije osoba na radu i odgovornosti za vlastito zdravlje,
- poboljšanju radnog i socijalnog statusa osoba na radu,
- poboljšanju imidža i konkurentnosti u poduzeću.

Pri obavljanju unutarnjeg nadzora preporuka je pridržavati se sljedećih osnovnih principa:

- a) za vršenje unutarnjeg nadzora neizbježno je (s obzirom na veličinu organizacije, broj i stanje uređaja i objekata, kao i karakter djelatnosti) razraditi plan nadzora (vremenski, materijalni, sadržajni, kadrovski),
- b) neovisno o tome hoće li unutarnji nadzor vršiti sam poslodavac ili će uključiti vlastite ili vanjske stručnjake, za koordinaciju, usmjerenje, tijek i korištenje rezultata kontrole odgovara poslodavac,
- c) unutarnji nadzor se treba usmjeriti na sva osnovna područja ZNR-a, uz uključivanje (angažiranje) stručnjaka zaštite na radu i predstavnika osoba na radu.
- d) osobe koje vrše unutarnji nadzor moraju poznavati propise koji se odnose na provjeravana područja i djelatnosti,
- e) o pripremi i tijeku samog nadzora ne bi trebao biti obaviješten tek uzak krug izabranih osoba, nego je isto tako potrebno da se pojedinačni rezultati detaljno dokumentiraju,
- f) na temelju utvrđenog stanja izraditi plan mjera za poboljšanje stanja (vremenski, organizacijski, tehnički, ekonomski), s kojima će biti upoznati svi radnici.

S obzirom na to da se pretpostavlja priprema i objavljivanje specifičnih priručnika koji trebaju služiti kao pomoć poslodavcima prilikom kontrole ispunjavanja zahtjeva utvrđenih u propisima koje je izdalo Ministarstvo u vezi sa Zakonom (npr. o radnoj opremi, privremenim gradilištima, i drugom), ovaj se priručnik orijentira samo na kontrolu izabranih osnovnih zakonskih zahtjeva za sigurnost i zaštitu zdravlja.

Kako se služiti ovim priručnikom?

Osoba koja popunjava obrasce za ocjenjivanje u sklopu priručnika (self-audit) mora biti stručno osposobljena i raspolagati s dovoljno informacija o postupcima u pojedinim područjima ZNR-a te imati položaj s kojeg može utjecati na potrebne pozitivne promjene. Priručnik je nastao zato da bi pomogao identificirati područja koja je potrebno poboljšati.

Na pitanja navedena u pojedinim kontrolnim popisima odgovara se pomoću jedne od navedenih mogućnosti.

Ako je na osnovi ocjenjivanja potrebno upotrijebiti odgovor „N – Ne“, ili „Dj – Djelomično“, potrebno je također predložiti mjere za poboljšanje stanja radi zadovoljavanja zakonskih zahtjeva vezanih za sigurnost i zaštitu zdravlja.

Ako je zakonska obveza ispunjena tek djelomično, upotrijebi se odgovor „DJ – Djelomično“. U tom se slučaju mora u dijelu „Bilješke“ konkretno navesti što nije napravljeno u skladu sa zakonom. Kod ostalih odgovora (D – DA, N – Ne, I – Irelevantno), moguće je također prema procijeni upotrijebiti objašnjenje putem bilješke.

Alternativan odgovor „I – Irelevantno“ moguće je upotrijebiti samo u slučaju da se predmetno pitanje ne odnosi na poslodavca (npr. navedena se djelatnost ne obavlja, da se strojevi ili tehnički uređaji ne koriste i sl.).

Pojmovi koji se koriste imaju sljedeće značenje:

1) Poslodavac je fizička ili pravna osoba za koju poslove obavlja osoba na radu ili druga osoba, a poslodavac je i samozaposlena osoba kada obavlja radove na radilištu odnosno poslove s posebnim rizicima.

2) Osoba na radu je radnik (fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca), ustupljeni radnik prema općem propisu o radu, naučnik, učenik odnosno student na praksi, osoba na stručnom osposobljavanju za rad, osoba koja rad obavlja za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere, volonter te učenik, student odnosno druga osoba koja rad obavlja povremeno .

3) Druga osoba je osoba koja se po bilo kojem osnovu rada nalazi na mjestu rada (kao npr. poslovni suradnik, obrtnik, osoba koja obavlja djelatnost slobodnog zanimanja, korisnici usluga i slično).

4) Zaštita na radu je sustav pravila, mjera, postupaka i aktivnosti, čijom se organiziranom primjenom ostvaruje i unaprjeđuje sigurnost i zaštita zdravlja na radu, u cilju sprječavanja rizika na radu, ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u svezi s radom, materijalnih šteta i poboljšanja uvjeta rada.

5) Preventiva su planirane odnosno poduzete mjere u svim radnim procesima kod poslodavca s ciljem sprječavanja ili smanjenja rizika na radu.

6) Rizik je umnožak vjerojatnosti nastanka štetnog ili opasnog događaja i štetnosti toga događaja (posljedice).

7) Sredstva rada su:

- građevine namijenjene za rad
- površine na kojima se i s kojih se obavlja rad i po kojima se kreću osobe na radu i druge osobe izvan građevina,
- prometna sredstva i
- radna oprema.

8) Mjesto rada je svako mjesto gdje osobe na radu i druge osobe obavljaju poslove za poslodavca kao i svaki prostor odnosno prostorija koju koristi poslodavac za obavljanje poslova odnosno do kojih osobe na radu i druge osobe imaju pristup tijekom rada.

9) Radni okoliš su fizikalni, kemijski i biološki parametri na mjestu rada.

10) Stručnjak zaštite na radu je osoba koju je poslodavac odredio za obavljanje poslova zaštite na radu i koja ispunjava propisane uvjete za obavljanje tih poslova.

11) Povjerenik osoba na radu za zaštitu na radu je osoba izabrana ili imenovana u skladu s ovim Zakonom i zastupa interese osoba na radu na području zaštite na radu.

12) Ovlašteni radnik je radnik kojemu je neovisno o drugim ugovorenim poslovima, poslodavac ugovorom o radu odnosno drugim pisanim aktom potpisanim od strane poslodavca i radnika kojemu se ovlaštenje daje, utvrdio ovlaštenja za provedbu zaštite na radu.

13) Poslovi s posebnim rizicima su poslovi za čije su ugovaranje i obavljanje ovim Zakonom propisani posebni uvjeti.

14) Posebno osjetljive skupine osoba na radu su maloljetnici, trudnice, radnice koje su nedavno rodile ili koje doje te radnici kod kojih postoji profesionalna nesposobnost za rad ili neposredni rizik od nastanka invalidnosti sukladno posebnom propisu.

15) Radilište je privremeno ili pokretno mjesto rada kao što je gradilište, šumarsko radilište, gradnja broda, kao i privremeni radovi na održavanju, rušenju i popravcima, poljoprivredni radovi i radovi na istraživanju i iskorištavanju mineralnih sirovina.

16) Opasne kemikalije su tvari i smjese sukladno posebnom propisu.

17) Biološki agensi su mikroorganizmi, uključujući i takve koji su bili genetski modificirani, stanične kulture i čovječji endoparaziti, koji su u mogućnosti uzrokovati bilo kakvu zarazu, alergiju ili trovanje.

18) Eksplozivna atmosfera je smjesa zraka sa zapaljivim plinom, parom, maglicom i prašinom pod atmosferskim uvjetima, u kojoj se nakon početnog paljenja, proces gorenja prenosi na cijelu nezapaljenu smjesu.

Opći principi ZNR-a

Poslodavac je obvezan provoditi zaštitu na radu, na temelju općih načela prevencije. Obvezan je uzeti u obzir vrstu djelatnosti, prilagoditi rad promijenjenim uvjetima s ciljem da se sustavno unapređuje stanje ZNR-a.

Opća načela prevencije uključuju:

- izbjegavanje rizika,
- procjenjivanje rizika,
- sprječavanje rizika na njihovom izvoru,
- prilagodba rada osobama na radu u svezi s oblikovanjem mjesta rada, izborom opreme te način rada i proizvodnje radi ublažavanja jednoličnog rada, statodinamičkog opterećenja i rada po učinku, u cilju smanjenja njihovog štetnog učinka na zdravlje,
- prilagođavanje tehničkom napretku,
- zamjena opasnog neopasnim ili manje opasnim,
- planiranje prevencije povezivanjem tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, ljudskih odnosa i utjecaja radnog okoliša,
- davanje prednosti skupnim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
- odgovarajuće osposobljavanje i obavješćivanje osoba na radu i drugih osoba.

Provođenje zaštite na radu

Provođenje zaštite na radu kao neodvojiv dio organizacije rada i upravljanja radnim procesom, pri čemu su preventivne mjere uključene u sve radne postupke poslodavca na svim stupnjevima upravljanja i organizacije rada ima za cilj osigurati što viši stupanj sigurnosti i zaštite zdravlja osoba na radu.

Na taj se način stječe jamstvo da poslodavac djeluje u skladu s propisima te osigurava smanjenje opasnosti ili štetnosti na prihvatljivu razinu.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li je ZNR osigurana na svim stupnjevima upravljanja i organizacije rada?					
2.	Da li je u pisanom obliku utvrđena organizacija provedbe zaštite na radu? ?					
3.	Da li su utvrđene odgovornosti iz ZNR-a na svim razinama upravljanja?					
4.	a) Da li su u pisanom obliku utvrđene obveze ovlaštenih radnika iz ZNR?					
	b) Da li su ovlašteni radnici upoznati sa svojim obvezama iz ZNR?					
5.	Da li je osigurano da su zahtjevi ZNR-a prihvaćeni na svim razinama upravljanja i organizacije rada?					
6.	a) Da li osobe na radu obavljaju rad na siguran način i da li obavještavaju svoje nadređene o svim uočenim nedostacima ZNR?					
	b) Da li nadređeni na mjestu rada osiguravaju provođenje ZNR i o tome obavještavaju osobe na radu?					
7.	Da li su osigurana sredstva (materijalna, kadrovska, financijska i sl.), za provođenje ZNR?					

Utvrđivanje opasnosti ili štetnosti

Poslodavac je obvezan utvrđivati opasnosti ili štetnosti koje proizlaze iz radnog procesa i mogu predstavljati rizik za sigurnost i zdravlje osoba na radu. Prilikom utvrđivanja opasnosti ili štetnosti potrebno se savjetovati s osobama na radu i sistematično provjeravati mjesta rada i poslove koji se na njima obavljaju. Potrebno je temeljito provjeravati što bi na mjestu rada odnosno prilikom radnih aktivnosti moglo prouzrokovati štetu.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
	Da li su utvrđene sve opasnosti ili štetnosti koje se javljaju prilikom obavljanja poslova - aktivnosti na mjestima rada:					
1.	Mehaničke (oštri, tlačni, okretni dijelovi strojeva ...)					
2.	Fizikalne (statičko i dinamičko opterećenje, požar, eksplozija, buka, vibracije, zračenja, mediji pod tlakom i sl.)					
3.	Kemijske (opasni kemijski čimbenici - plinovi, maglice, pare, prašina i sl.)					
4.	Biološke (mikroorganizmi, eksotoksini i endotoksini, prisutnost alergena)					
5	Električke					
6	Čimbenici radnog okoliša (visoka i niska temperatura, primjerenost osvjetljenja, vlaga, ventilacija i sl.)					
7	Psihosocijalne (radno opterećenje – intenzitet, jednoličnost, statodinamičko opterećenje, psihičko radno opterećenje - utjecaj konflikata i sl.)					

Ocjenjivanje rizika

Ocjenjivanje rizika treba provoditi s obzirom na sve aspekte rada. Dodatnu zaštitu treba osigurati posebnim skupinama osoba na radu - maloljetnicima (do 18 godina), trudnicama i dojiljama te osobama kod kojih postoji profesionalna nesposobnost za rad ili neposredni rizik od nastanka invalidnosti. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti i osobama na radu na izdvojenim mjestima rada.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Postoji li pisana procjena rizika koja definira opasnosti ili štetnosti te utvrđuje razinu rizika za osobe na radu?					
2.	Da li je procjena rizika izrađena u skladu s propisima ZNR?					
3.	Da li je procjena rizika dostupna osobama na radu, ovlaštenim radnicima i povjerenicima za ZNR?					
4.	Odgovara li procjena rizika stvarnom stanju?					
5.	Postoji li plan mjera za smanjenje utjecaja preostalih opasnosti?					
6.	Ovlašteni radnici - rukovodeći radnici					
7.	a) znaju prepoznati što može štetiti osobama na radu,					
	b) surađuju u prepoznavanju opasnosti ili štetnosti kao i u ocjenjivanju opasnosti ili štetnosti s osobama i njihovim predstavnicima,					
	c) znaju poučavati osobe na radu o opasnostima ili štetnostima?					
8.	Da li su osobe na radu prilikom osposobljavanja upoznate sa svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje?					
9.	Da li znaju najznačajnije opasnosti ili štetnosti vezano za svoje poslove – aktivnosti i mjesto rada?					
10.	Da li se posvećuje pozornost posebnim skupinama osoba na radu - trudnicama, dojiljama, maloljetnicima i osobama kod					

	kojih postoji profesionalna nesposobnost za rad ili neposredni rizik od nastanka invalidnosti.					
11.	Da li poslodavac daje potrebne podatke o postojećim opasnostima ili štetnostima					
	a) predstavnicima osoba na radu,					
	b) poslodavcima čije osobe na radu obavljaju radove u njegovim prostorima					
12.	Ima li poslodavac saznanje o preostalim opasnostima ili štetnostima na koje upućuju proizvođači i dobavljači strojeva, uređaja, tehnologija, stvari itd. u popratnoj dokumentaciji?					
13.	Ima li poslodavac razrađen popis OZO-a na temelju procjene rizika?					
14.	Da li su osobe na radu opremljene odgovarajućom OZO i upoznate od kojih opasnosti ili štetnosti ih ista štite?					
15.	Da li informira osobe na radu o ispravnoj uporabi OZO?					
16.	Odgovaraju li predložene i poduzete mjere razini opasnosti ili štetnosti?					
17.	Da li se poduzimaju mjere, za poboljšanje stanja?					
18.	Da li su određeni rokovi i odgovornost za izvršenje donesenih mjera?					
19.	Da li je osigurana kontrola poduzetih mjera?					
20.	Da li su predložene mjere otklonile opasnosti ili štetnosti, ili su ih smanjile na prihvatljivu razinu?					
21.	Ima li poslodavac pregled uporabe opasnih stvari, tehnologija i radne opreme koji mogu uzrokovati štete za osobe na radu i drugih osoba?					
22.	Da li je izvršena analiza tih opasnosti i da li je izrađen plan postupanja u slučaju nastanka neželjenog događaja (havarijski planovi i sl.)?					
23.	Prati li poslodavac promjene u tehnologijama, radnim postupcima i zakonodavstvu?					
24.	Da li poslodavac ažurira procjenu rizika?					

Preventivne i zaštitne mjere

S obzirom na osnovne principe ZNR-a, opasnost ili štetnost treba biti eliminirana ili smanjena na najnižu moguću mjeru. Pri poduzimanju mjera potrebno je pridržavati se općih načela prevencije. Opasnost se otklanja najprije osnovnim pravilima zaštite na radu, a nakon toga posebnim pravilima zaštite na radu.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li su uklonjene opasnosti ili štetnosti koje ugrožavaju osobe na radu?					
2.	Da li je moguće dokazati da se opasnosti ili štetnosti ne mogu ukloniti? (na primjer: zamjena opasnih tvari/postupaka manje opasnim i sl.)?					
3.	Da li su poduzete mjere za smanjenje opasnosti ili štetnosti?					
4.	Da li je osigurana prikladna OZO?					
5.	Vodi li se evidencija o dodijeljenoj OZO?					
6.	Da li se provjerava korištenje OZO?					

Upotreba radne opreme, osobne zaštitne opreme te radni postupci

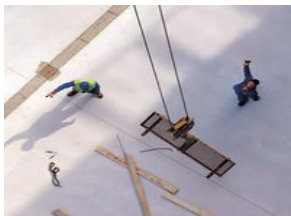

U interesu osiguranja ZNR-a poslodavac je obavezan djelovati u skladu s propisima koji se odnose na osiguranje zaštite na radu, te osigurati sigurne radne postupke. Pretpostavka stvaranja sigurnih radnih uvjeta je kontrola stanja radne opreme i osiguranje kontrole u razdobljima koja određuju propisi ZNR i posebni propisi (ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim rizicima, ispitivanje radnog okoliša, stručni pregledi i ispitivanja tehničkih uređaja i sl.).

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Obavlja li se redovito održavanje a) građevina namijenjenih za rad b) radne opreme c) OZO?					
2.	Ako je došlo do promjena koje ugrožavaju sigurnost i zdravlje osoba na radu					

	a) Da li su osobe na radu upoznate s obvezom prekida obavljanja rada?					
	b) Da li je osigurano premještanje osoba na radu na sigurno mjesto?					
3.	Da li se vrši redovita kontrola stanja OZO i njihove upotrebe?					
4.	Da li se u uporabu uvode samo radna oprema i OZO proizvedeni u skladu sa zakonskim propisima?					
5	Da li su osobe na radu upoznate sa zabranom uporabe radne opreme i OZO ako ugrožavaju sigurnost i zdravlje?					
6	Da li je pristup u prostore u kojima su prisutna fizikalna, kemijska odnosno biološka štetna djelovanja dozvoljen samo osposobljenim i dovoljno opremljenim osobama na radu?					
7	Da li su razrađeni postupci za ispravno održavanje radne opreme?					
8	Da li se upute za rad na siguran način ažuriraju?					

Zahtjevi za rad na poslovima s posebnim rizicima

Poslovi s posebnim rizicima su poslovi za čije su ugovaranje i obavljanje ovim Zakonom propisani posebni uvjeti. Poslovi s posebnim rizicima su oni koje, radi sprečavanja štetnog utjecaja na život i zdravlje osoba na radu (ozljede, profesionalne i druge bolesti), mogu obavljati samo osobe koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu:

- dobi života;
- spola;
- stručnih sposobnosti;
- zdravstvenog, tjelesnog ili psihičkog stanja (u daljem tekstu: zdravstveno stanje);
- psihofizioloških i psihičkih sposobnosti (u daljem tekstu: psihička sposobnost).

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li je poslodavac na mjestima rada utvrdio poslove s posebnim rizicima?					
2.	Da li prilikom dodjeljivanja poslova s posebnim rizicima poslodavac provjerava da li osoba na radu zadovoljava propisane uvjete?					
3.	Da li poslodavac posjeduje dokumentaciju o ispunjavanju uvjeta za obavljanje poslova s					

	posebnim rizicima?					
4.	Da li poslodavac povjerava poslove osobama na radu bez provjeravanja ispunjavanja propisanih uvjeta?					
5.	Je li osigurano da se na izdvojenim mjestima rada ne obavljaju poslovi s posebnim rizicima?					

Zahtjevi za zaštitu posebnih skupina osoba na radu

Poslodavac mora osiguravati dodatnu zaštitu na radu posebnim skupinama osoba na radu kao što su maloljetnici, trudnice, dojilje i osobe kod kojih postoji profesionalna nesposobnost za rad ili neposredni rizik od nastanka invalidnosti.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li postoji popis poslova-aktivnosti koje ne smiju obavljati maloljetnici, trudnice i dojilje te osobe kod kojih postoji profesionalna nesposobnost za rad ili neposredni rizik od nastanka invalidnosti?					
2.	Da li su trudnice odnosno dojilje zaštićene od rizika koji mogu ugroziti ostvarivanje materinstva i koji predstavljaju neposredni rizik za njih i djecu?					
3.	Da li su trudnicama, odnosno dojiljama osigurani odgovarajući poslovi - aktivnosti i mjesta rada?					
4.	Da li je uveden sustav privremenog premještanja na drugi posao za trudnice, dojilje i osobe koje privremeno ne mogu obavljati dosadašnji posao?					

Privremena radilišta

Ako planirate nešto graditi ili rekonstruirati, vrlo je važno primijeniti mjere za smanjenje opasnosti ili štetnosti prije početka radova. To znači izraditi dobar projekt koji će vam jamčiti manje problema prilikom gradnje i korištenja građevina. Postoje dvije faze u kojima je potrebno primijeniti zahtjeve ZNR-a: pripremna/projektna faza te faza realizacije gradnje. Investitori (uključujući privatne osobe) su

dužni odrediti koordinate u skladu s propisima zaštite. Imenovanje koordinatora ne oslobađa investitora od odgovornosti.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješka
		D	Dj	I	N	
Pripremna faza						
1.	Da li su zahtjevi ZNR-a sastavni dio dokumentacije objekata gradnje, proizvodnje i sl.?					
2.	Da li je izrađen elaborat zaštite na radu kao sastavni dio projektne dokumentacije?					
3.	Da li je izrađen plan izvođenja radova?					
4.	Da li je imenovan koordinator zaštite na radu tijekom izrade projekta?					
Faza realizacije						
5.	Da li je gradilište prijavljeno sukladno propisima zaštite na radu?					
6.	Da li je imenovan koordinator zaštite na radu tijekom izvođenja radova?					
7.	Vodi li koordinator dnevnu evidenciju o poslodavcima osobama koje se nalaze na gradilištu?					

Opasne kemikalije i biološki agensi

Opasne kemikalije i biološki agensi se mogu naći gotovo na svim mjestima rada. Na primjer na gradilištima (boje, odstranjivači boja, cement, žbukne smjese i sl.), u frizerskim salonima (boje i lakovi za kosu, posvjetljivači i sl.), u čistaonicama (deterdženti, odstranjivači kamenca, voskovi i sl.), u trgovinama (na primjer ulje, otapala, ...), u poljoprivredi (sredstva za prskanje, deratizacijska sredstva...), u galvanizacijskim pogonima (kisljine, lugovi, alkalijске soli kao na primjer kromna kisljina, cijanati, ...).

Izvori štetnih djelovanja su tekućine, plinovi ili čvrste tvari koje mogu ugroziti zdravlje osoba na radu, uključujući i tvari koje se mogu prilikom kemijskog procesa oslobađati kao sporedni proizvodi (štetne tvari od zavarivanja, ispušni plinovi, prašina tvrdog drva, brašno koje se koristi u pekarama...).

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li postoji popis opasnih kemikalijai bioloških agenasa ?					
2.	Da li je na raspolaganju dovoljno informacija o kemikalijama odnosno biološkim agensima, na primjer upute za njihovu sigurnu uporabu odnosno sigurnosno tehnički listovi ?					
3.	Znaju li osobe na radu za značenje sigurnog označavanja opasnih kemikalija i bioloških agenasa?					
4.	Da li je sva ambalaža koja sadrži opasne kemikalije i biološke agense ispravno označena (na primjer boce, demižoni, bačve, spremnici), tj. da li sadrže oznaku identifikacije proizvoda i sigurnosna upozorenja (H formule i P formule za tvari i R-oznake i S-oznake za smjese)?					
5	Da li su sigurnosno tehnički listovi dostupni svimo sobama na radu i da li poslodavac informira osobe na radu o njihovom sadržaju?					

Provjeravanje učinkovitosti poduzetih mjera.

Nakon što poduzmete mjere za smanjenje opasnosti ili štetnosti na mjestima rada, trebate se uvjeriti da su poduzete mjere dovoljno učinkovite.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li se obavlja kontrola poduzetih mjera, s ciljem utvrđivanja da li su poduzete mjere dovoljno učinkovite ?					

Evidencije, isprave, obavijesti i sl.

Zakon o zaštiti na radu nalaže poslodavcu ispitivati radni okoliš, strojeve i uređaje, pregledati osobnu zaštitnu opremu kao i osposobljavati za rad na siguran način.

Zakon također nalaže poslodavcu vođenje evidencije o ozljedama na radu.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li postoji projektna dokumentacija građevina namijenjenih za rad sukladno stvarnom stanju?					
2.	Da li se čuvaju upute za uporabu radne opreme?					
3.	Da li se čuva plan izvođenja radova na privremenim radilištima tijekom cijelog razdoblja trajanja radova?					
4.	Da li se vode zapisnici o ispitivanju radnog okoliša?					
5.	Da li se vode zapisnici i certifikati o izvršenim ispitivanjima strojeva i uređaja s povećanim rizicima?					
6.	Da li vode zapisnici o osposobljavanju osoba na radu za rad na siguran način?					
7.	Da li se čuvaju isprave o zadovoljavanju uvjeta za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada?					
8.	Da li se vodi evidencija o proizvodnji i korištenju opasnih kemikalija i bioloških agenasa?					
9.	Da li se vode zapisnici o:					
	a) ozljedama na radu,					
	b) profesionalnim bolestima,					

Osposobljavanje i informiranje osoba na radu

Poslodavac je obavezan provesti osposobljavanje za rad na siguran način tako da osobu na radu upozna sa svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje (organizacijom rada, rizicima koji utječu ili bi mogli utjecati na sigurnost i zdravlje, načinom izvođenja radnih operacija i sl.) te osobi na radu, s obzirom na njeno mjesto

rada i poslove, da pisane upute za rad na siguran način. Poslodavac je obavezan ponavljati osposobljavanje u slučaju promjene ili pojave novih rizika. Poslodavac ne smije dopustiti osobi na radu obavljanje poslova – aktivnosti za koje nema stručne i zdravstvene preduvjete i nije osposobljena za rad na siguran način .

Poslodavac je obavezan osigurati osposobljavanje osoba na radu u sklopu radnog vremena i o svojem trošku.

Poslodavac je obavezan uvoditi procedure obavještanja i konzultiranja osoba na radu i njihovih predstavnika o svim pitanjima ZNR-a.

Osposobljavanje za rad na siguran način

Poslodavac mora osigurati provođenje osposobljavanja za rad na siguran način prije samog početka rada, prilikom svake promjene radnog procesa, uvođenja nove radne opreme ili njihove promjene i prilikom uvođenja novih tehnologija.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li postoji plan i program/sustav osposobljavanja i koji je usklađen s procjenom rizika?					
2.	Ako se na pitanje br. 1 odgovorili pozitivno s D ili Dj, sadrži li taj plan i program/sustav:					
	a) opće osposobljavanje,					
	b) specijalističko osposobljavanje u slučaju opasnosti povezane s danim radom ili zadatkom (npr. rukovanje kemijskim tvarima, rukovanje teretima, blokiranje/tagout, rad u zatvorenom prostoru i sl.),					
	c) osposobljavanje vezano s uvođenjem promjena u procesu, novih uređaja ili drugih promjena za koje se analizom otkrije da mogu uzrokovati nove opasnosti ili štetnosti?					
3.	Jesu li poslodavci, njihovi ovlaštteni radnici i povjerenici za ZNR prošli osposobljavanje iz ZNR-a?					
4.	Organiziraju li se osposobljavanja osoba na radu prije početka rada?					
5.	Organiziraju li se periodička ponavljanja osposobljavanja:					
	a) pri svakoj promjeni radnog procesa,					

	b) pri uvođenju nove tehnologije,					
	c) prilikom premještanja osoba na radu na drugo mjesto rada,					
6	Da li se nakon provedenog osposobljavanja provjerava znanje?					
7.	Da li se nakon provjere znanja izdaje uvjerenje?					
8	Da li je osigurano da osoba koja nije osposobljena ne obavlja poslove samostalno, nego radi pod neposrednim nadzorom osposobljenog radnika?					
9	Organiziraju li se osposobljavanja u sklopu radnog vremena i o trošku poslodavca?					

Obavješćivanje i savjetovanje

Poslodavac je obavezan provoditi postupke obavješćivanja i savjetovanja s osobama na radu odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu, sukladno propisima zaštite na radu i posebnom propisu. Ispravna procedura informiranja i obrazovanja određuje pravila o tome tko je odgovoran za pružanje informacija i u kojem opsegu, te vodi li se o tome dokumentacija.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li postoje pisane upute ZNR-a?					
2.	Da li su pisane upute ZNR-a istaknute na dobro vidljivom i dostupnom mjestu osobama na radu?					
3.	Da li su postavljene pismene upute ako sigurnosne oznake nisu dovoljno razumljive u smislu informiranja osoba na radu?					
4.	Da li je odbor ZNR informiran o stanju zaštite na radu najmanje jednom u tri mjeseca?					
5.	Da li je odbor ZNR informirani o teškim, po život opasnim, smrtnim i skupnim ozljedama na radu ?					

Pregledi i ispitivanje sredstava rada

Sigurnosne postupke nije dovoljno samo odrediti, nego je važno i ustrajati na njihovom poštivanju.

Poslodavac je obvezan sustavno kontrolirati poštuju li se sve mjere zaštite na radu na mjestima rada i u svim radnim aktivnostima.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Kontrolira li se stanje ZNR-a, uključujući stanje sigurnosti radne opreme?					
2.	Da li je osigurano da se kontrola, mjerenje i vrednovanje parametara radnog okoliša obavlja u propisanim rokovima?					
3.	Da li je osigurano da se ispitivanje, stručni pregledi i kontrole radne opreme obavlja u propisanim rokovima?					
4.	Kontrolira li se rad osoba na radu na izdvojenim mjestima rada?					
5.	Kontrolira li se ispravno korištenje osobne zaštitneopreme, zaštitnih uređaja i sl.?					

Ispitivanje radnog okoliša

Poslodavac je obvezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada:

- 1) proces rada utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka,
- 2) u procesu rada nastaje prašina,
- 3) u procesu rada nastaje buka odnosno vibracije,
- 4) se pri radu koriste, proizvode ili prerađuju opasne kemikalije odnosno biološki agensi,
- 5) pri radu nastaju opasna zračenja,
- 6) su prisutni rizici od eksplozivne atmosfere,
- 7) je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu, kada je to utvrđeno procjenom rizika.

Poslodavac mora vrednovati svaki rizik za sigurnost i zdravlje osoba na radu koji proizlazi iz prisutnosti opasnih kemikalija i bioloških agenasa na mjestu rada te organizirati potrebne preventivne i zaštitne mjere.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li se ispituju mjesta rada na kojima radni proces utječe na temperaturu, vlažnost i					

	brzinu kretanja zraka?					
2.	Da li se ispituju mjesta rada na kojima radni proces uzrokuje buku i vibracije?					
3.	Da li se ispituju mjesta rada, gdje se u radnom procesu koriste ili proizvodeu opasne kemikalije odnosno biološki agensi?					
4.	Da li se ispituju mjesta rada gdje se javlja opasno zračenje?					
5.	Da li se ispituju mjesta rada na kojima radni proces zahtjeva odgovarajuće osvjetljenje?					
6.	Ponavlja li se ispitivanje ako to zahtijeva situacija ili ako su se promijenili radni uvjeti od zadnjeg ispitivanja?					
7.	Organizira li se posao tako da se maksimalno izbjegava jednoličnost posla, neravnomjerno radno opterećenje, rad s nametnutim ritmom i na vrijeme i radni zadaci u sredini s otežanim radnim uvjetima?					

Ispitivanje strojeva i uređaja

U skladu s općim preventivnim i zaštitnim principima, određenim zakonom o zaštiti na radu, obveza je poslodavca preferirati skupne mjere pred pojedinačnim mjerama zaštite i prilagođavati radosobama na radu. Ako se sigurnosni i zdravstveni rizici ne mogu isključiti niti smanjiti na minimum, poslodavac je obvezan osigurati osobama na radu odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu i osigurati da strojevi, uređaji i njihovi zaštitni elementi budu ispravni i da ih osobe na radu koriste.

Osiguranje predviđenog održavanja, pregleda, kontrola i ispitivanja tehničkih uređaja, osobito rizičnih strojeva i uređaja neizbježan je preduvjet zadržavanja visoke razine zaštite osoba na radu, postignute vođenjem konstrukcijske i proizvodne dokumentacije navedenih strojeva i uređaja.

pregledi, kontrole i ispitivanja radne opreme stvaraju s jedne strane osnovne pretpostavke za njihovu sigurnu upotrebu, no isto tako sudjeluju u njihovom kvalitetnom, učinkovitom i nesmetanom radu i tako pridonose povećavanju gospodarske učinkovitosti pojedinih poduzeća.

Kontrolni list						
Br.	Kontrolno pitanje	Vrednovanje				Bilješka
		D	Dj	I	N	
1.	Da li je izrađen popis strojeva i uređaja s povećanim opasnostima koji se koriste?					
2.	Da li je izrađen plan obavljanja redovitih ispitivanja tih strojeva i uređaja?					
3.	Da li se strojevi i uređaji s povećanim opasnostima ispituju u skladu sa zakonskim propisima u sljedećim slučajevima:					

	a) prije njihova uvođenja u rad,					
	b) minimalno jednom u dvije godine,					
	c) nakon rekonstrukcije i prije ponovnog uvođenja u rad,					
	d) nakon premještanja na drugo radno mjesto ako su strojevi rastavljeni i ponovno sastavljeni					
4.	Tko ispituje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima prema posebnim propisima?					
5.	Izdaju li se na temelju izvršenih ispitivanja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima					
	a) zapisnici,					
	b) uvjerenja?					
6.	Vodi li se evidencija izdanih zapisnika i uvjerenja o izvršenim kontrolama strojeva i uređaja s povećanim opasnostima?					

Zaštita nepušača, zabrana uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Poslodavac je obavezan redovito kontrolirati jesu li osobe na radu tijekom radnog vremena pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti te poštuje li se zaštita nepušača od djelovanja duhanskog dima.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	D j	I	N	
1.	Da li su određena mjesta na kojim se smije pušiti?					
2.	Da li su poduzete mjere zaštite nepušača od djelovanja duhanskog dima?					
3.	Ako je u nekim prostorima dopušteno pušenje, da li su ti prostori označeni primjerenim oznakama?					
4.	Da li su osobe na radu upoznate sa zabranom pušenja tijekom sastanaka i o mjerama poduzetim radi zaštite nepušača od djelovanja duhanskog dima?					
5.	Da li se na mjestima rada vrši provjera zabrane uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti tijekom radnog vremena?					
6.	Da li su određene osobe odgovorne za vršenje kontrola uzimanja alkohola?					
7.	Da li se redovito bilježe rezultati izvršenih provjera?					
8.	Da li se za utvrđivanje prisutnosti alkohola koriste baždareni uređaji?					

9.	Da li se poduzimaju odgovarajuće mjere za poboljšanje prevencije od uzimanja alkohola ili drugih sredstava ovisnosti?					
----	---	--	--	--	--	--

Ozljede na radu i profesionalne bolesti

Poslodavac mora imati uveden sustav za slučaj nastanka događaja – teške, smrtne ozljede, skupne ozljede, kao i profesionalnih bolesti (obavijesti, istrage, sudjelovanje predstavnika radnika, čuvanje dokumentacije i sl.).

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li se vodi evidencija ozljeda na radu (trajanje bolovanja preko 3 dana)?					
2.	Da li se vodi evidencije ozljeda na pojedinim mjestima rada?					
3.	Da li je osigurano istraživanje ozljeda na radu u skladu s pravnim propisima (npr. uključivanje sindikalne podružnice, predstavnika radnika, imenovanje istražne komisije pri ozbiljnim događajima i sl.)?					
4.	Saziva li predsjednik sastanak odbora ZNR-a u slučaju smrti ili skupne ozljede na radu u roku do 72 sata – vrijedi samo za tvrtke koje imaju preko 50 zaposlenih.					
5.	Da li se na sastancima uprave raspravlja o razvoju i analizama ozljeda na radu, havarija i profesionalnih bolesti? Poduzimaju li se preventivne mjere?					
6.	Da li je na propisan način osigurano informiranje nadležnih tijela o pojavama ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, havarija?					
7.	Da li se razmatraju opasni događaji bez posljedica („zamalo nesreće“) i poduzimaju li se odgovarajuće mjere?					
8.	Da li je izrađen postupak za istraživanje ozljeda i nezgoda tako da se otkriju i dublji razlozi (korijeni) uzroka?					
9.	Da li se poduzimaju odgovarajuće mjere da se ne ponavljaju uzroci ozljeda? Da li se na mjestima rada provjeravaju te mjere?					

10.	Da li se nakon ozljeda i havarija Primjenjuju mjere i na drugim mjestima rada? Da li su s rezultatima istraživanja, uzrocima i mjerama upoznate sve osobe na radu uključujući predstavnike radnika?					
-----	---	--	--	--	--	--

Povjerenici za zaštitu na radu

Radnici biraju ili imenuju između sebe povjerenike za ZNR. Bez obzira na broj zaposlenih, radnici biraju ili imenuju predstavnika za ZNR. Obveza je predstavnika za ZNR da djeluju na području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u interesu osoba na radu i nadzirati provođenje pravila i mjera koje su utvrđene za poslove na mjestu rada. Poslodavac ne smije sprječavati povjerenika za ZNR u obavljanju njegova rada te mu mora pružati sve potrebne informacije i omogućiti pristup svim propisima i dokumentima iz zaštite na rad.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li je broj povjerenika za ZNR, njihov izbor i uvjeti definirani u skladu s odredbama Zakona o radu koje utvrđuju pitanja izbora radničkih vijeća?					
2.	Da li je osigurana zastupljenost svih dijelovi radnog procesa?					
3.	Da li su osigurani uvjeti za nesmetan rad povjerenika za ZNR i njihovog koordinatora ?					
4.	Da li je koordinator povjerenika izabran ili imenovan?					
5.	Da li poslodavac omogućuje povjereniku za ZNR da svoj rad obavlja u skladu sa zakonom?					
6.	Pruža li poslodavac povjerenicima za ZNR sve potrebne informacije i ostale uvjete potrebne za njihov rad?					
7.	Da li je poslodavac povjereniku za ZNR, bez suglasnosti radničkog vijeća i sindikata :					
	a) dodijelio drugi posao,					
	b) otkazao ugovor o radu (prekinuo s njim radni odnos),					
	c) smanjio njegovu plaću ili ga na bilo koji način stavio u nepovoljni položaj?					

Odbor za zaštitu na radu

Odbor za ZNR mora biti osnovan kao savjetodavno tijelo poslodavca, kod poslodavca koji zapošljava 50 ili više osoba na radu. Zadatak je odbora analiziranje stanja zaštite na radu i sl., te predlaganje mjera za poboljšanje stanja zaštite na radu.

Članovi odbora moraju biti: poslodavac ili njegov imenovani predstavnik, stručnjak za ZNR, izabrani specijalist medicine rada i povjerenik za zaštitu na radu ili njihov koordinator.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Je li osnovan Odbor ZNR-a kao savjetodavno tijelo poslodavca?					
2.	Sastaje li se odbor redovito, najmanje jednom u 3 mjeseca?					
3.	Da li su članovi odbora poslodavac ili njegov imenovani predstavnik, stručnjak za ZNR, specijalist medicine rada i povjerenik za ZNR ili njihov koordinator?					
4.	Predsjeda li odboru ZNR-a poslodavac ili njegov imenovani predstavnik?					
5.	Da li poslodavac obavještava inspektora rada o sjednicama odbora					
6.	Da li u slučaju smrtne ili skupne ozljede na radu predsjednik odbora sazva sjednicu u roku do 72 sata od nastanka ozljede?					
7.	Da li je odbor razmotrio uzroke i predložio odgovarajuće sigurnosne mjere u slučaju smrti ili skupne ozljede?					

Organiziranje i provedba zaštite na radu

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provedbu zaštite na radu osoba na radu i drugih osoba, u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim procesima, neovisno o tome da li je u tu svrhu odredio stručnjaka odnosno stručnjake zaštite na radu ili je ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu s pravnom osobom ovlaštenom za obavljanje poslova zaštite na radu.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li je poslodavac ugovorom o radu					

	ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu s jednim ili više stručnjaka zaštite na radu, ovisno o poslovima i broju osoba na radu kod poslodavca?					
2.	Da li poslodavac ispunjava propisane uvjete, ako sam obavlja poslove ZNR?					
3.	Da li kod poslodavca koji zapošljava do 50 osoba na radu, poslove zaštite na radu obavlja najmanje jedan stručnjak zaštite na radu II. stupnja?					
4.	Da li kod poslodavca koji zapošljava od 51 do 250 osoba na radu, poslove zaštite na radu obavlja najmanje jedan stručnjak zaštite na radu III. stupnja?					
5.	Da li kod poslodavca koji zapošljava od 250 do 500 osoba na radu, poslove zaštite na radu obavljaju najmanje jedan stručnjak zaštite na radu II. i jedan III. stupnja, a do svakih slijedećih 500 osoba na radu još najmanje jedan stručnjak zaštite na radu III. stupnja?					
6.	Da li je poslodavac osigurao, stručnjacima za ZNR, potrebno vrijeme, opremu, pomoć drugog stručnog osoblja i uvjete za rad?					
7.	Da li je poslodavac stručnjacima ZNR osigurao stručnu neovisnost i da ne bude stavljeni u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova zaštite na radu?					
8.	Zadovoljavaju li stručnjaci ZNR-a propisane uvjete?					

Zdravstvena zaštita na radu

Poslodavac je obavezan osobi na radu osigurati zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložena u skladu s posebnim propisima koji uređuju zdravstvenu zaštitu na radu.

Kontrolni list

Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li je poslodavac osobama na radu osigurao zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za					

	sigurnost i zdravlje kojima je izložena u skladu s posebnim propisima koji uređuju zdravstvenu zaštitu na radu?					
2.	Da li je poslodavac specijalistima medicine rada osigurao pristup mjestima rada?					
3.	Da li poslodavac i njegov ovlašteni radnik, stručnjak zaštite na radu i povjerenik radnika za zaštitu na radu, izviještavaju specijalistu medicine rada o činjenicama vezanim uz rad, aktivnostima, mjestima rada i radnom okolišu, za koje znaju ili pretpostavljaju da mogu nepovoljno utjecati na zdravlje osoba na?					
4.	Da li poslodavac obaviještava specijalistu medicine rada, na njegov zahtjev, o učestalosti obolijevanja osoba na radu i izostancima s posla?					

Zaštita od požara i eksplozije, ozbiljnog i iznenadnog rizika, evakuacija i spašavanje

Unatoč tomu je li poslodavac prihvatio preventivne i zaštitne mjere na mjestima rada, obavezan je pripremiti se na to da u njegovim prostorima može doći do nepoželjnih događaja (požar, eksplozija, prekomjerne emisije i sl.).

Zbog toga mora imati osposobljene osobe i potrebnu opremu za otklanjanje ili smanjenje posljedica takvih događaja.

Kontrolni list						
Br.	Pitanje	Vrednovanje				Bilješke
		D	Dj	I	N	
1.	Da li su poduzete potrebne mjere zaštite od požara i spašavanje osoba na radu i drugih osoba?					
2.	Da li su određeni radnici za provođenje mjera zaštite od požara i spašavanje?					
3.	Da li poslodavac u slučaju nastanka neposrednih i ozbiljnih rizika po život i zdravlje osoba na radu i drugih osoba: a) odmah obaviještava osobe na radu i druge osobe o nastalom riziku kojemu su ili bi mogli biti izloženi, kao i o mjerama koje su ili bi trebale biti provedene, kako bi se spriječio ili umanjio rizik za život i zdravlje, b) poduzima radnje i daje upute o prestanku rada odnosno napuštanju mjesta rada i upućivanju na sigurno mjesto,					

	c) organizira nastavak rada tek nakon isteka rizika, osim u slučaju postojanja iznimnih i objektivno opravdanih razloga.					
4.	Da li je određen postupak evakuacije i spašavanja?					
5.	Da li su osigurana sredstva za zaštitu života i zdravlja osoba na radu u slučaju ozbiljnog i iznenadnog rizika?					
6.	Da li su osigurani potrebni kontakti s nadležnim medicinskim, spasilačkim i protupožarnim službama?					
7.	Postoji li popis raspoloživih sredstava i opreme uključujući vanjsku pomoć?					
8.	Da li su mjesta rada opremljena sredstvima prve pomoći?					
9.	Da li su imenovane osobe za provođenje mjera zaštite od požara i spašavanje te za pružanje prve pomoći?					
10.	Da li su imenovane osobe osposobljene za provedenje mjera?					
11.	Da li su osobe na radu osposobljene za početno gašenje požara sukladno propisima koji uređuju zaštitu od požara, upoznate s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja ?					
12.	Da li se provode praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine?					

Poveznice i korisni materijali:

- <http://osha.europa.eu>
- <http://osha.europa.eu/en/legislation/directives/the-osh-framework-directive/1>
- http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/health_hygiene_safety_at_work/c11113_en.htm
- <http://www.issa.int/Resources/Resources/FAQ-s-regarding-the-Framework-Directive-89-391-EEC>
- http://www.oshnet.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=94&Itemid=78

Poveznice na specifične smjernice na raznim jezicima:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=148&langId=en&furtherPubs=yes>

Poveznice na hrvatske internetske stranice.

- www.hzzzs.hr - Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu (Croatian Institute for Health Protection and Safety at Work)